

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 53

Maribor, sobota, dne 3. julija 1937

Leto XII

Problem srednje Evrope

Za največje carinske ugodnosti.

Čehoslovaška republika ima celo vrsto dobrih diplomatov in politikov. Dr. Masaryk, dr. Beneš, dr. Hodža, dr. Krofta, ki so vodili in vodijo notranjo in zunanjo politiko republike. Poleg teh vidnih predstavnikov republike ima na razvoju republike največji delež socialna demokracija in druge stranke, ki uvidevajo potrebo zdrave mednarodne, doma pa zdrave gospodarske in socialne politike ob popolnih državljskih svoboščinah. Marsikatera država lahko zavida republiko zaradi zdravih sil, ki jih sama doma ne zna ustvariti in ne angažirati.

Čehoslovaška propagira zlasti podunavski problem.

Tako je pred kratkim čehoslovaški zunanji minister dr. Krofta govoril v svojem ekspezuju o zblizanju med državami v Podunavju. To zblizanje zagovarja zlasti predsednik vlade dr. Hodža, ki je že izdelal poseben načrt. Dr. Hodža je sicer prepričan, da bo uresničenje načrta ime la še težkoče. Predvsem je potrebna med temi deželami uvedba prednostnih carin. Treba pa bo prej premagati gospodarske in politične ovire.

Pred veliko krizo so se vse države zatekale h klavzuli največje ugodnosti, to je, k enakemu ravnanju z vsemi tujimi deželami. Zlasti Anglija vidi po omilitvi krize edino v tej metodi obnovitev svetovnega gospodarstva. Angleži so povsod za politiko »odprtih vrat« sicer, glede carinskega zblizanja podunavskih držav pa se boje vsaj nekateri Angleži, da bi bil s takim zblizanjem podunavskih držav izločen ostali svet. — Resnica pa je, da že drugod obstojajo regionalne preference (ugodnosti med dvema državama) in so obstojale prej, toda nihče ni videl v tem kršitve načela prednostnih ugodnosti. Tak pogodbena je otavska (imenovana po mestu Otavi v Kanadi, kjer se je vršila angeška imperijalna gospodarska konferenca) in nordijske države jo tudi imajo. Enako pogodbo imajo baltiške dežele in imeli sta jo pred državljansko vojno Španija in Portugalska.

Enaka pogodba bi bila mogoča v podunavski kotlini z uvedbo prednostnih carin, zlasti, ker je tudi že Društvo narodov pritrdilo regionalnim preferencam — če ne bi zblizanje podunavskih dežel naletelo na odpor velesil, ki od svojega vpliva v srednji Evropi nočeta popustiti. Tu gre namreč za gospodarske in politične interese Nemčije in Italije.

Videli smo, da je Nemčija prav krizo izrabila, da je v Jugoslaviji in Rumuniji dosegla gospodarske uspehe. Obe deželi v južnem Podunavju sta agrarni in potrebuje kupce za svoje agrarne produkte ter sta dobili Nemčijo, ki jima je dobavljala industrijske produkte zanje. V zadnji dobi se je sicer položaj izpremenil, ker sta agrarni državi dobili kupce za svoje agrarne produkte drugje. Gospodarski pritisk Nemčije je popustil, ker dela Nemčiji konkurenco sedaj Italija. Istotako se je Turčija v zadnjem času gospodarsko približala Angliji in je zaradi tega nemški »pritisk na vzhod« oslabilen. Kljub temu pa so podunavske agrarne države gospodarsko vendarle interesirane na Nemčiji in Italiji ter se ne morejo odpovedati vsem gospodarskim stikom

Boj kapitalistov proti vplivu socialistov v vladi ljudske fronte v Franciji

Socializem in ljudska

Vlada je dobila zaupnico in pooblastila

Vlada ljudske fronte je dobila zaupnico in pooblastila za finančne ukrepe tudi v senatu z 167 proti 82 glasovom.

Finančni minister Bonnet je napravil načrt za sanacijo državnih financ, ki jih od svetovne vojne nobena vlada ni spravila v red.

Država bo najela pri narodni banki 15 milijard frankov predujma; zvišala po nekatere davke in odpravila obveznost izmenjavanja papirnatih frankov v zlato.

Vlada odklanja zamenjavo rentnih papirjev za nove, s čimer bi se izognila izplačilu zapadlih rentnih papirjev.

Primanjkljaj rednega državnega proračuna znaša 8 do 10 milijard, izrednega pa 8.5 milijard frankov.

Kapitalisti so spravili iz Francije v enem mesecu 7.7 milijard frankov zlata, samo zato, da vržejo vlado s. Bluma, v strahu, da bi vlada utegnla položiti roko naneizmerna bogastva.

Razvoj dogodkov v Franciji dokazuje, da je za vladanje premalo imeti samo politično moč v svojih rokah, ampak, da je treba osvojiti državni aparat in zlomiti odpor kapitalizma, kakor je socialistična stranka vedno pravilno povdarjala. Brez tega je ljudska fronta nemočna, da bi trajno vršila svoje delo v korist ljudstvu. V francoski ljudski fronti so poleg socialistov in komunistov zastopani tudi radikali (radikalni socialisti). Ti niso samo malomeščani in kmetje, ampak tudi kapitalisti.

Zadržanje enega dela teh radikalov v senatu je povzročilo padec vlade s. Bluma. Za malomeščansko miselnost je značilno, da stalno niha med kapitalizmom in socializmom. Malomeščanstvo socializma ne razume in se ga boji, kapitalizem pa sovraži, ker mu jemlje sigurnost eksistenece, kljub temu pa le večkrat išče pri njem opore in zavetja, ter mu pomaga, ako grozi končni obračun med delom in kapitalom. Socializem more v boju s kapitalisti računati le na svojo moč. Zato so vse druge kombinacije, kakor s pomočjo ljudske fronte oboriti kapitalizem, prazne. Mnogi šele sedaj prav razumejo besede s.

„Slovenec“ brani francoske kapitalistične

Kako je Blum »zavozil« francosko gospodarstvo, spekulante

Ljubljanski klerikalni list trdi, da je Blum zavozil francosko gospodarstvo.

Ta trditev je lažna, ker so že prejšnje francoske vlade odstopale zaradi tega, ker jim kapitalisti niso hoteli dovoliti kreditov za sanacijo ali k večjemu v davkih na konzumente. Finančna kriza v Franciji je povojna bolezen kakor v vseh drugih državah, kjer imajo vpliv na vlado kapitalisti, ki ne dajo cesarju, kar je cesarjevega.

Blum je izboljšal gospodarstvo z raznimi zakoni. Tako z dvigom boljših mezd, s kmetiškim zakonom, z javnimi deli itd. Ko je pa zahteval, da morajo za sanacijo gospodarstva nekaj več prispevati tudi kapitalisti,

fronta

Bluma, ki je pri vsaki priliki opominjal, da naj se delavstvo zaveda, da on ni predsednik socialistične vlade, ampak vlade ljudske fronte, ki je sicer za socialne reforme, toda daleč od socializma.

Francosko ljudstvo se bo iz sedanjih dogodkov lahko mnogo naučilo. Bo pa to dober nauk tudi za nas, ker se z agitacijo za ljudsko fronto često vzbujajo med delavstvom povsem napačne domneve, ki morejo prinesiti samo težka razočaranja.

so se pa ti uprli, češ, kar je njihovega, ni cesarjevo. In naše klerikalno časopisje je takoj vdarilo na veliki boben: Na razvalinah marksističnega gospodarstva! Blum je pokopal Francijo in kapitalisti imajo prav, da nič ne dajo od svojih »krvavo« zasluženih bogastev.

Blum je izboljšal s pomočjo svoje ljudske fronte socialni položaj delovnih in kmetijskih slojev. Zato je prodal Francijo. Kapitalisti, ki narod do mozga izkoriščajo, pa imajo prav, da — ne dopuščajo, da bi se izboljšale gospodarske razmere z nakopičenim kapitalom in s tem izboljšal socialni položaj naroda.

To je izrazita kapitalistična politika naperjena proti delovnim slojem.

V Beogradu zaseda — skupščina!

Vlada hoče delati s petomestno skupščino.

Dne 30. junija se je zopet sestala v Beogradu narodna skupščina. Skupščini je bil predložen

zakon o novem kovanem denarju

po Din 50, Din 20, Din 10, Din 1, Din 0.50 in Din 0.25, v skupni vrednosti 800 milijonov dinarjev. Novci po Din 50 in Din 20 bodo imeli primes srebra, ostali kovanci pa bodo napravljani iz niklja, oz. iz bakra in aluminija, v skupni vrednosti 800 milijonov dinarjev.

Pri zamenjavi starih kovancev z novimi si obeta vlada precejšen dobiček. Kovanci predstavljajo zakonito plačilno sredstvo, na katero vlada ima pri tem izdatke za kovine in delo, vse ostalo pa je

dobiček, ki ga porabi za kritje izrednih izdatkov, za katere v proračunu ni predvidenih nobenih sredstev.

Predsednik narodne skupščine je nadalje obvestil poslance, da bo vlada predložila v sklepanje osnutke zakonov: o prekrških, o gospodarskih zadrugah, o ratifikaciji konkordata, o sodnikih itd.

Najzanimivejša pa je vsekakor izjava predsednika Čirića,

da vlada hoče tudi še za naprej sodelovati s petomestno skupščino.

S tem je zopet enkrat postavljen na laž »Slovenec«, ki je l. 1935. na-

z njima. Ali pa bosta obe velesili pristali na podunavske preference ali ne, je odvisno od njiju gospodarskih interesov in političnih namenov, kar je torej v zvezi s celotnim srednjeevropskim položajem. Evropa je v gibanju, vpliv velesil je nedoločen, Evropa ni konsolidirana, niti najmanjše izpremembe pa ne bosta radi pripustili Nemčija ali Italija, če bi se hotelo z njo omejiti njiju vpliv. Šele pomirjena Evropa utegne to združiti, kar spada skupaj; brez konsolidacije cele zemljine, brez pomirjenja velesil, brez varnosti za evropski mir, pa ne

bo mogoče carinskih mej povsod in zlasti ne v srednji Evropi odpraviti. To pa seveda ne pomeni, da moramo z vsemi načrti glede zblizanja podunavskih držav čakati, dokler se Anglija in Francija sporazumeta z Nemčijo in Italijo. Ustvaritev gospodarske enote v Podunavju se mora vedno poudarjati in utemeljevati; mora se pripravljati, dokler dozore politične razmere za idejo, ki jo negujejo v Čehoslovaški mnogi nje pristaši, ker je to ideja miru in blagostanja evropskih narodov.

—///—

povedoval hiter konec od g. Jevtića izvoljene skupščine in nove volitve, da bo zadoščeno narodu. Sedaj »Slovenec« na to stran nič več ne sliši.

Delniškim družbam se godi bolje

zlasti rudarskim.

V milijonih dinarjev so izkazale delniške družbe po banovinah naslednje zneske dividend v milijonih dinarjev:

	1935	1936
Beograjska	58.9	66.7
moravska	0.8	0.3
vardarska	0.1	0.1
zetska	0.2	3.8
dunavska	12.0	11.1
drinska	17.5	33.7
vrbska	0.1	1.0
primorska	4.5	4.5
savska	29.3	32.1
dravska	12.6	18.7

Zneski pomenijo izplačane dividende brez raznih odpisov in skritih rezerv. V dravski banovini so 1936 izplačale skoraj 6 milijonov dinarjev več na dividende kakor leta 1935.

Kapital se obrestuje, delo pa ne nese niti toliko, kolikor je potrebno za pošteno prehrano.

Pšenice bo letos ostalo za izvoz — tako pravijo — 35.000 vagonov, z lanskim presežkom 45.000 vagonov. Pridelka bo baje nekoliko manj kot lansko leto. Cena pšenice je Din 163 do Din 169 za 100 kg.

Konec lažnega nevmešavanja

Italija in Nemčija ter Portugalska so morale z barvo na dan

Po odpovedi sodelovanja Italije in Nemčije pri nadzorstvu nad nevmešavanjem v Španiji v zvezi z izmišljenim poskusom torpediranja nemške križarke »Leipzig«, se politika lažnega nevmešavanja, ki sta jo vodili ti dve državi, razgaljuje v vedno lepši luči.

Italija in Nemčija sta pričakovali, da bo z njuno odpovedjo padlo tudi nadzorstvo nad španskimi obalami in mejami ter da bosta dobili na ta način svobodo akcije. Zato sta bili neprijetno presenečeni, ko sta Anglija in Francija izjavili, da bosta vršili kontrolo sami.

Dozdaj sta namreč Italija in Nemčija pod varstvom svojih vojnih ladij tudi še nadalje pošiljali Francu vojni material in »turiste«, obenem pa zagotavljali, da se nočeta vmešavati. Ako bi sedaj Anglija in Francija sami izvajali kontrolo, bi bili Nemčija in Italija v škripcih, ker bi svojega vmešavanja ne mogli več zakriti.

Predlog Anglije in Francije ju je tako razburil, da so v Berlinu in Rimu popolnoma izgubili glavo. V odoboru za nevmešavanje so izjavili predstavniki Berlina in Rima, da so

proti udeležbi pri nadzorstvu, proti novemu načinu nadzorstva s strani Anglije in Francije in proti odpoklicu dobrovoljcev. Z njima se je izjavila solidarna tudi Portugalska, ki je že izjavila, da ne pusti več nadzirati svojih mej.

S tem je torej konec lažnega nevmešavanja. Demokratične države in tiste, ki imajo v Španiji drugačne interese kot pa Nemčija in Italija, bi morale sedaj odkrito priskočiti legalni vladi na pomoč, kot to predvideva mednarodno pravo.

Pred Madridom bo skoro završalo

Izgleda, da bo nacistični napad pred Madridom skoro prišel. Madridska obramba pa ni pripravljen samo, da ta napad odbije, ampak tudi, da odgovori s protiofenzivo.

Nova vlada v Kataloniji

V Barceloni je bila zopet vladina kriza. Predsedstvo nove vlade je obdržal Companys. — V bojih za svobodo se Katalonci doslej niso izkazali. Ako bi ne bilo Špancev, ki so s pomočjo prostovoljcev zaustavili

prodiranje nacistov pred Madridom, bi danes najbrže ne bilo ne svobodne Španije, še manj federativne Katalonije. Mogoče bo nastopil preokret. Te dni se je vršilo ogromno zborovanje katalonske omladine v Barceloni, ki je zahtevala proglasitev občne mobilizacije. — Na aragonski fronti bo baje prevzel vodstvo general Kleber, o katerem so nacisti tudi, da je padel, potem pa, da so ga ujeli.

Na baskiški fronti

se vojna še vedno ni ustavila. Baskiške čete se še umikajo, vendar v redu in brez velikih izgub. Točno še ni znano, kje se bodo čete zakopale in ustavile. Boji se vrše 10 km do 30 km zapadno od Bilbaja.

Nemški Krupp prodaja tudi Valenciji

Med vojno je nemški Krupp zalagal s specijelnim orožjem tudi Francoze. Te dni pa so odkrili, da je preko Kopenhagene prodal več topov legalni španski vladi. Tako bodo granate iz teh nemških topov razbijale glave nemških fašistov. Ni tistih, ki bi se zavedali, da so s tem pomagali Francozom.

zakonom je odpravljena razlika med zakonskim in izvenzakonskim otrokom.

Ali je Avstrija na poti spoznanja?

V avstrijskih listih smo čitali, da skušajo avstrijski vladni krogi priti v stik z ilegalnim socialističnim gibanjem ter ga pridobiti za sodelovanje. Na nekem zaupniškem zborovanju so govorniki izjavljali, da je prišel čas za obnovo svobodnih strokovnih organizacij. Čas pokaže, če ni to samo manever. Delavstvo se bo borilo dalje, ker ve, da more Avstrijo rešiti samo svobodno delavsko gibanje.

Lige Društva narodov iz raznih evropskih držav so zborovale te dni v Bratislavi (ČSR). V svojem nagovoru na zbrane delegate je povdarjal čehoslovaški ministrski predsednik dr. Hodža, da je nastala v srednji Evropi nova klima, vsled sporazumevanja držav in narodov med seboj. — Beseda je lepa, njen zvok prijeten, resnica pa je drugačna. Toda na takih zasedanjih je resnica težko povedati, ker se jo nerado čuje. O, da bi vladala nad Evropo in tudi nad srednjo Evropo drugačna klima, kot vlada danes!

Spopadi na rusko-mandžurski meji. Na reki Amurju so se spopadle ruske in japonske straže, ki ščitijo »neodvisno« državo Mandžukuo. V boj so posegle ladje-topničarke na obeh straneh. Ena japonska topničar-

Dr. Maks Adler umrl

Pretekli ponedeljek, dne 28. t. m. je umrl na Dunaju eden izmed najpomembnejših socialističnih teoretikov in filozofov sedanosti, s. dr. Maks Adler.

Najvažnejša njegova dela so: »Kauzalnost in teologija v boju za znanost«, »O duševni zgodovini socializma«, »Marx kot mislec«, »Materialistično pojmovanje zgodovine« in »Uganka družbe«. Žal, da so njegova dela dostopna čitateljem samo v nemščini.

Velikega socialističnega misleca bo ohranil proletarijat v hvaležnem spominu.

Patrijotični kapitalisti

Zlato je podlaga vrednosti papirnatega denarja v državah, v katerih je uvedeno, da se papir lahko zamenja za zlato. Taka država je bila tudi Francija. Kapitalisti so vselej, kadar so hoteli povzročiti zmedo in udariti vlado, začeli zamenjati papirne franke za zlate in zlato odvažati iz Francije v Ameriko. Leta 1934 je imela narodna banka v Parizu še 5059 ton zlata, danes pa samo še 2504 tone. Ker je vlada uknila zamenjavo papirja za zlato, se razburjajo še celo naši klerikalci in govorijo o bankrotstvu, da si n. pr. pri nas že davno ni več mogoče papirnatih bankovcev zamenjati za zlatnike.

ka se je potopila. Spor bo poravnal s protesti od obeh strani.

Ta je pa dobra! Dne 25. maja se je vršilo v Ženevi zasedanje mednarodnega (!) sveta za boj proti komunizmu. Zastopanih je bilo 15 držav, in sicer: Nemčija, Brazilija, Avstrija, Belgija, Španija, Francija, Grška, Holandska, Japonska, Italija, Rumunija, Švedska, Švica, Jugoslavija (senator Popović) in Čehoslovaška. — Po poročilu »Samouprave« (št. 116) je izjavil g. Popović, da v jugoslovanskem narodu (»Slovenec« ga bo radi tega naroda prijel za ušesa!) ni niti subjektivnih, niti objektivnih pogojev, da bi sprejel komunistične doktrine. Zanimivo na stvari je pa to, da je kongres sprejel protest proti temu, da je ruski zunanji minister Litvinov v Društvu narodov nastopil za svobodo tiska, čeprav je znano, da je v Rusiji odpravljena. Za ta protest so glasovale kot prve vse države, v katerih je, kot znano, največja svoboda tiska: Nemčija in Italija ter ostale. — Gospodje mislijo pač: rečem ti, da mi ne porečeš!

Ruše

Predavanje. V nedeljo, dne 4. julija s pričetkom ob 9. uri dopoldne se bo vršilo v gostilni pri s. Magdiču predavanje o čehoslovaškem delavskem gibanju in poteku kongresa čehoslovaške soc. demokracije. — Predava s. Petejan. O delavskem tisku in socialni zakonodaji govori s. Eržen.

Dama in po svetu

Slovenski »bombarder«. Svet se čudi, kako ogromno je zrakoplovstvo. Kar iznenada ti prileti visoko pod nebom ptič, pa ti nasuje bomb na glavo, da si srečen, če uideš smrti. Tudi pri nas v Sloveniji imamo več takih nevarnih ptičev, ki pa nimajo le treh ali štirih motorjev, ampak jih imajo vsaj po petdeset, če ne več. Vsaj po njih aktivnosti sklepamo tako. Naši »bombarderji« sicer ne mečejo na naše glave eksplozivnih bomb, pač pa nešteto bomb s smrdljivimi in dušljivimi plini. Surovine za ta plin dobivajo iz Španije, Rusije in od drugih in jih pretvarjajo v smrdljivi plin. Bombe telesno niso tako nevarne, pač pa duhovno, ker potvarjajo resnico in zastrupljajo čut poštenosti. Kadar se zgodi kje kaj takega, kar bi utegnili koristiti socialnosti, resnici, pa bi bilo v škodo kapitalističnih močtev in diktatorjev, tedaj pribrenče naši »bombarderji« neglede na etiko in moralo, neglede na resnico in stvarnost ter zastrupljajo javnost s svojimi smrdljivimi plini. To nam je potrebno vedeti, zakaj, če to vemo, potem smo tudi imunizirani pred temi smrdljivimi plini.

Knezoškoč Anton Bonaventura Jeglič je umrl dne 2. julija zadet od kapi.

Izvoz v prvih petih mesecih lo-

tošnjega leta je dosegel vrednost 2405 milijonov dinarjev ali za 1067 milijonov dinarjev več, kot lansko leto ob tem času. Pšenice in koruze je šlo v tem času v inozemstvo za 546 milijonov dinarjev, lansko leto za samo 13 milijonov dinarjev.

Povečan izvoz lesa. Cena lesu je poskočila, obenem se je začel izvoz. Lansko leto so izvozili do 31. maja lesa v vrednosti 39 milijonov dinarjev, letos pa za 446 milijonov dinarjev. Za koliko so se zvišale plače lesnih delavcev in koliko je pridobil kmet, ker je les v ceni poskočil (pravijo, da za 30 odstotkov)? Ali so morda zaslužili samo izvozničarji?

Zopet dijak zabodel profesorja. Dijak srednje tehnične šole v Novem Sadu, 16letni Josip Dietrich, je z nožem zabodel ravnatelja Miroslava Šterskega, ker je padel iz treh predmetov.

Izenačenje nezakonskih otrok z zakonskimi je sklenil danski državni zbor. Otroci izven zakona dobi očetovo ime in ga more šele z 21. letom zamenjati z materinim, če to želi. Oče mora skrbeti za takega otroka do 18. leta, če študira ali se izobražuje pa do 21. leta. Istotako ima izvenzakonski otrok iste dedne pravice kakor zakonski. Mati je zakonito prisiljena povedati očetovo ime. S tem

A. M. de Jong:

32

IZDAJA

Otroška leta Mereyntjeja Geysena

Pokleknil je k Pollu in mu pregledal rano. V mesu na hrbtu je zijala globoka brazgotina, ki je še vedno krvavela.

»Pojdi,« je rekel, gladeč psa, »se bomo prepeljali čez reko, h gospodu Valterju. On bo rano dobro obvezal... sicer bi Poll utegnil še izkrvaveti.«

Še vedno od časa do časa podrhtevalo od joka, je brzel Mereyntje poleg njega. Smejoč se, je končno dejal Vrč, skušajoč ga razvedriti:

»Oh, ti neumnež, ti! Nehaj že vendar enkrat tuliti. Saj ti ni nihče skrivil niti lasu... Smej se raje temu graničarju, tej prismojeni šemi!... Pošteno se je opek, ko je hotel potegniti zajca izpod mojega suknjiča, kaj ne, Mereyntje?...«

»Presneto ga je bil ugriznil v njegovo tace!« Nasmeh je razjasnil Mereyntjejev objokani obraz.

»Popolnoma prav se mu zgodi,« je rekel deček maščevalno. »Tak nesramnež.«

»Taka pokveka,« je krepko dostavil Vrč.

»Taka smrdokavra!« je posekal Mereyntje divjega lovca; nato pa je bila zopet vrsta na tem:

»Tak vražji pasji sin!«

Mereyntje se je zopet pričel glasno smejati, zabavala sta se na ta način, na sta, menjaje se, skušala najti vedno hujše psovke za hudobnega graničarja, ki bi bil skoroda ustrelil ubogega Polla.

V bičevju sta našla Vrčev čoln; z močnimi udarci vesel je prepeljal Vrč nerodno, domala štirioglasto stvar preko reke. Poln užitka je sedel Mereyntje na sprednji strani čolna in opazoval bele oblake, ki so se preganjali po modrem nebu. Domišljal se je, da je na potu v daljine, tuje dežele, vozeč se na sijajni, čudoviti ladji, najmanj tisočkrat in več tako veliki kot je bil Vrčev čoln... čez širno morje... Poll je sedel poleg njega in se zaman trudil, da bi dosegel s svojim dolgim jezikom rano na svojem hrbtu.

Ko sta korakala po nasipu onostran reke, je vprašal Mereyntje, ki se je bil med tem že popolnoma pomiril:

»Kdo pa je gospod Valter? Še nikdar nisem ničesar slišal o njem.«

»On stanuje tam za ono hišo z rdečo streho, ki jo vidiš skozi rogovile dreves tega gozdička pred teboj. Je zelo odličen gospod. Tu in tam grem k njim na obisk. Moram reči, v resnici ljubeznivi in prijetni ljudje.«

»Ali je kmet?«

»Ne, ni kmet — pa tudi ne delavec!«

Mereyntje je pomislil. Prišel je do čudnega zaključka:

»Torej rentnik, kot stari Dogge?«

»Ne,« je odgovoril Vrč smeje, »rentnik tudi ni. Svoj kruh si služi s pisanjem.«

»Ah, torej pisar?« je menil dečko, misleč, da je uganil. »Tak kot so v tovarniških pisarnah v mestu. Sin stare Johanove žene je tudi pisar.«

Vrč je potrpežljivo razlagal:

»Pisar, ne pisar tudi ni. On piše knjige.«

Mereyntje ga je pogledal, njegov pogled pa je razodeval, da mu ne verjame.

»Knjige?« je vprašal čez čas. »Cerkvene knjige?«

Divji lovec se je zagrohotal.

»Oh ti mali radovednež, ti!« je vzkliknil. »Ne, cerkvenih knjig ne piše. Pač pa krasne povesti, in pripovedne spise za odrasle, romane in novele, kakor se temu pravi.«

»Ti me hočeš potegniti, kaj ne?« mu je odvrnil Mereyntje v dvomu, kakor vedno.

Vrč je odmajal z glavo. Ves začuden je stopal Mereyntje vzhlic njega in razmišljal o tem, kar se mu je zdelo tako tuje in o čemer ni bil doslej še ničesar slišal: mož, ki piše knjige, povesti za odrasle ljudi in si s tem služi svoj kruh... Na svetu se gode res čudne stvari! Razen ako mu je Vrč morda zopet kaj natvezil... Toda bo že sam vprašal gospoda Valterja... ali pa si lahko upa kaj takega...?

— — —

(Dalje prihodnjik.)

*Prodaja na drobno
in na veliko!*

Povsod gre glas

B. Rangus

zlatar, Kranj

je za nas!

Zahtevajte ceniki!

Obujemo udobno in elegantno celo družino za 137.- dinarjev

19.-

45302-4403

Obutev za vsako priliko in za vsak žep. Za delo v polju in v hiši, za pešhojo, opskrbela Vas bo preko celega leta najboljša in najcenejša. Cena jim je od 15.— do 25.— Din.

25.-

44244-4841

Za dečke nenadoknadljivi letni čevlji od močnega platna rjave barve z elastičnim gumijastim podplatom. Otroški Din 15.— in 25.—, Moški Din 29.—

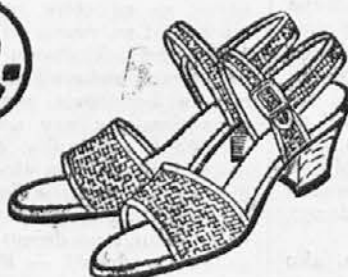
59.-

1125-9621

Elegantni in lahki damski čevlji iz čvrstega svilenastega lido platna z okraskom od plavega antilopa in usnjenim podplatom, stanejo Din 59.—

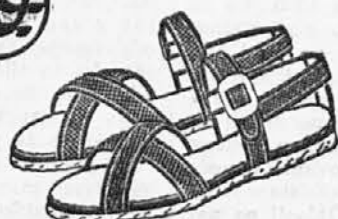
49.-

68895-8195

Čevljičke za lepe dneve z vsako lahko letno obleko iz močnega lenenega platna drap barve z belim obšitkom in s polvisoko peto Din 49.—

29.-

45844-4400

Za dečke najboljša obutev za leto na boso nogo. Močna sandala od platna z elastičnim gumijastim podplatom. Moški Din 35.—

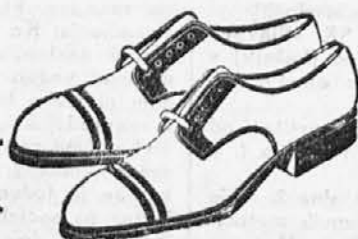
69.-

4975-36547

Čvrsti in lahki troter čevljički od boksa z usnjenim podplatom, nisko peto, ki se zapenja z špango. Stanejo samo 69.— Din.

69.-

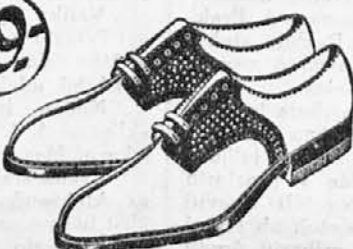

1327-2880

Din 137.—

Lahki in udobni čevlji od sivga platna z okraski iz laka in z usnjenim podplatom Din 69.—

79.-

Elegantni čevlji za vsako letno obleko iz belega platna, kombinirani z rjavim boksom in usnatim podplatom. Din 79.—

Bata

Mladinski vestnik

Otroci solnca

Počitnic je deležna samo šolska mladina. Vajenci in mladi pomočniki nimajo počitnic, dasi bi jih nujno potrebovali. Telo, ki raste in se razvija, nujno rabi odmora, gibanja na prostem, solnca in zraka. Dokler ne bo mladina, kot v Franciji, dosegla pravice do dopusta, je treba, da čim boljše izrabi vsaj tisto malo časa, ki ga ima na razpolago za oddih. Nekateri imajo prosto samo ob nedeljah in mogoče na kak praznik.

V lepih poletnih dneh, ko vlada med zidovjem v mestih neznozna vročina in se dvigajo po cestah oblaki prahu, je treba mlademu človeku, da gre v naravo prezračiti pljuča. Peš ali s kolesom lahko pohititi v naravo, ki te vabi v svoj objem: hrib, gore, hladna gozdna senca, zelene senožeti ob reki ali potoku. Tu se človek odpočije in nabere svežih sil za trudapolno delo, ki ga more opravljati, ako hoče živeti.

V zatohlih gostilniških lokalih, ali na vrtovih, kamor te vabita hreščeča harmonika in razglašen klarinet, ni mesta za mladega človeka. Ako pa že greš, ker moraš iti, potem glej, da od tam tudi čimprej izgineš. Alkohol ne utrjuje telesa in ne bistri duha. Vroče glave, v katerih vre alkohol, pa so večkrat krive hudih pretepev in krvavih razračunavanj.

Srečnejši, ki imajo po tri dni, po ves teden ali več dopusta na leto, lahko izrabijo prosti čas še vse drugače. Zadnja leta se je pri nas razvilo taborništvo. Skupina mladih delavcev se dogovori, nabavi šotor, ki ne stane kdo ve kaj, nakupi skromen provijant, vzame s seboj potrebno obleko in hajd, čim dalje proč od mestnega hrupa in suma, tem bolje.

O sedanjih organizaciji taborništva ima lahko vsak svoje mnenje. Toda princip taborništva je zdrav. Ne gre tu samo za telesni odpočitek, ampak tudi za duševni, za

praktično gojitev skupnosti, sodružnosti, medsebojnega pomaganja, spoznanja narave in gojenje prave srčne kulture.

Taborenje prinaša tisoč radosti. Kdor je že taboril, ta bo gotovo ostal prišast ideje taborenja. Tabornik ve, da je to življenje zunaj lepo, da je lepa narava, pa najsi sije solnce ali pa žari nočno nebo od strele, ki reže oblake, iz katerih se vsipa dež, ki poji žejno naravo.

Ideja taborenja naj bi našla odmeva,

pristašev in pobornikov v delavskih vrstah.

Skrbimo, da bodo naša telesa od zraka, vetra in solnca ožgana, utrjena, mišice ojeklenele in prožne. V zdravem telesu pa prebiva zdrav duh in tega rabi delavska mladina, ako naj odoli vabam fašizma in vsemu, s čemer se jo skuša spraviti na stranpota, v sužnost, namesto v zlato, odgovornost polno ali zato tiskokrat pozdravljeno svobodo v znamenju socializma.

bp.

Tako je naše življenje

Delavska mladina že v zgodnji mladosti okuša bridkost življenja. Naš oče je vedno zamišljen, nikoli vesel, tri mesece je že brez dela. Nas je petorica v družini, brez stalnega zaslužka in ne vemo ali bomo imeli jutri vsaj še komadič kruha... Naš oče oče je že obupan. Otroci ga tolažimo, mi ne bomo obupali, ker smo prepričani, da

bo prišel nov čas, ki bo prinesel novo družbo, novo življenje in dovolj kruha mladini vsega sveta. Mi mladinci zato pristržno pozdravljamo delo našega »Mladinskega Vestnika v D. P.« ter mu obljublamo, da bomo s širjenjem »Delavske Politike« po svojih močeh pomagali našim idealom, socializmu do uresničenja. — Dva omladinca.

V ogledalu

»Le jadra spet napnimo, slovenstvu se 'zročimo!« Zadnje čase opazujemo neko čudovito nervoznost v vrstah bivših klerikalcev in sedanjih novopečenih jeruzalemcov. Njihove akcije, prireditve itd. vzbujajo domnevo, da gospodje nujno potrebujejo neko legitimacijo, s katero bi lahko izpričali svojo moč in vpliv. Na drugi strani je pa sumljivo, da so začeli kar naenkrat zopet povdarjati »hejslovenstvo«. Gospodje, ki so kumovali vsem zakonom za prišilno ustvarjanje »jugoslovanskega naroda«, so naenkrat postali zopet samo Slovenci. Izgleda, da je to tista točka, na katero se hočejo umakniti, kadar bi postali v Beogradu odvisni, ali pa, ako bi jim iz taktičnih razlogov tako kazalo. Recimo, da bi iznenada utihnil pluje njihova barka, ali se izprevrgel, da bi kazalo vjeti v jadra »slovenski vetrič«, da bi kar na lepem ne obtičali. »Znati je treba,«

je rekel tisti, ki je s svedrom kravo drl. — Zaenkrat se »jugoslovanski veter« še vedno upira v razpeta jadra klerikalne barke. — Gospodje so še vedno v stranki JRZ, čije voditelj dr. Janković n. pr. je pristaš jugoslovanskega unitarizma in postopnega zlijanja plemen v enotni jugoslovanski narod, in čije glasilo »Samouprava« nič ne zakriva, da je to državna politika troedine stranke JRZ. Politična morala gospode, ki v »Slovenecu« vsak dan pridiga o nemoralnosti drugih, se kaže v vedno lepši luči!

»Slovenec« pomiluje Ljubljance, češ, da imajo takega poslanca kot je g. Rajko Turk. »Slovenec« naj s svojim vplivom doseže, da bo skupščina razpuščena in razpisane nove volitve, potem pa mu ne bo treba več pomilovati Ljubljancev in norce briti iz njih.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

Delavski pravni svetovalec

Zavarovalnina za požarno škodo (Petrovče).

Vprašanje: Pogorelo mi je gospodarsko poslopje, ki sem ga imel zavarovanega za Din 20.000 pri neki zavarovalnici. Zavarovalnica je škodo ocenila na Din 10.000, ter mi ponuja ta znesek. Ali lahko ostanek iztožim?

Odgovor: Zavarovalnica Vam je dolžna na podlagi svojih pravil in zavarovalnih pogojev plačati le toliko, kolikor znaša Vaša škoda, ki se komisijsko oceni. Zato ne boste mogli doseči kaj več tudi v primeru, če ste bili zavarovani za višji znesek. Če je bila škoda pravilno ocenjena, s tožbo ne boste imeli uspeha.

Odpuš 18-letnega delavca (Poljčane).

Vprašanje: Moj 18-letni nečak je bil zaposlen v neki lesni industriji. Delodajalec ga je pa naenkrat odpustil iz službe, češ, da ga po predpisih za zaščito življenja in zdravja delavcev ne sme več zaposliti pri dosedanjem delu, ker je fant star šele 18 let. Ali lahko zahteva mezdo za 14-dnevno odpovedno dobo?

Odgovor: Delodajalec bi bil moral Vašemu nečaku vkljub temu, da ga ni smel več dalje zaposlovati pri prejšnjem delu, redno 14-dnevno odpovedati službo, ker nosi v vsakem slučaju riziko, ako delavca zaposluje

in mu odkazuje delo v nasprotju z zakonskimi predpisi.

Obresti (Laško).

Vprašanje: Dolgoval sem Din 700, ter sem delni znesek Din 580 plačal že lansko leto, ostanek pa letos, moj upnik pa mi je vkljub temu od celega prvotnega dolga zaračunal 6% obresti za 3 leta nazaj. Ali upravičeno?

Odgovor: Če Vaš upnik ni trgovec in če 6% obresti niso bile dogovorjene, Vam sme po zakonu zaračunati le 5% obresti in sicer vedno le od zneska, ki ste ga dejansko dolgovali, ne pa od prvotnega zneska dolga.

Neplačana mezda.

Vprašanje: Pri nekem posestniku sem delal tesarska in zidarska dela. Zapisoval sem si ure, ter jih imam 150, moj delodajalec pa trdi, da jih imam le 130, ter mi 20 ur noče plačati. Ali ga lahko tožim za te ure?

Odgovor: Če ste res opravili 150 ur, lahko tožite delodajalca, da Vam plača še razliko na mezdi. Dokazati pa boste morali s pričami, da so Vaši zapiski pravilni in točni, če prič ne boste imeli, bo izid pravde odvisen od tega, ali bo sodišče verjelo več Vašemu delodajalcu, ali pa Vam.

Zastavljalnica W. REMM
Maribor, Gregorčičeva ul. 6.

Dražba zastavljenega blaga
se vrši dne 14. julija 1937

Začetek ob 9. uri dop.